U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Hradci Králové,** se sídlem Československé armády 218, Hradec Králové, v řízení o žalobě vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 3 Na 67/2012, o námitce podjatosti všech soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Hradci Králové,

takto:

Soudci specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Hradci Králové **jsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 3 Na 67/2012.

Věc vedená u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 3 Na 67/2012 **se přikazuje** Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 12. 7. 2012, vl. zn. KHK230712/4 se žalobce domáhal, aby Krajský soud v Hradci Králové obnovil stav před zásahem a vydal rozhodnutí o stížnosti ze dne 16. 5. 2012 nebo neprodleně vydal informace požadované v žádosti z 20. 4. 2012. Žalobce uvedl, že dne 20. 4. 2012 požádal krajský soud v Hradci Králové o poskytnutí souboru informací. Povinný subjekt (krajský soud) vyzval žalobce k doplnění žádosti, přestože dle jeho názoru splňovala všechny náležitosti. Po podání stížnosti podmínil krajský soud poskytnutí informací úhradou ve výši 400 Kč. Tento požadavek krajského soudu považoval žalobce za neopodstatněný a podal proto ve lhůtě další opravný prostředek, v němž namítal, že z výzvy není patrné, jak byla zjištěna mimořádná rozsáhlost a nákladnost vyhledávání informací. Dodnes však neobdržel rozhodnutí ani nebyl zákonem předvídaným způsobem vyrozuměn o překážce poskytnutí informací. Žalobce dále tvrdil „*nedovolenost odepření práva na účinný prostředek nápravy*“. Vyjádřil přesvědčení, že povinný subjekt je povinen předložit stížnost nadřízenému orgánu, který o ní má rozhodnout v zákonem stanovené lhůtě, což se nestalo, přestože žalobce žádost i prostředek nápravy podal předepsaným způsobem.

Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 8. 8. 2012, č. j. 3 Na 67/2012 - 3, stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 3 týdnů ode dne doručení tohoto usnesení uvedl, zda podáním ze dne 12. 7. 2012, vl. zn. KHK230712/4 mínil podat žalobu podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) a pokud ano, zda se jedná o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., nebo o žalobu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s. nebo o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. Pro případ, že chtěl podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, či žalobu na ochranu před nezákonným zákazem, byl krajským soudem poučen, jakým způsobem má žalobu doplnit.

Žalobce následně v podání ze dne 7. 9. 2012 namítal „*objektivní strannost všech soudců všech správních senátů*“ krajského soudu a domáhal se přikázání věci jinému krajskému soudu. Tento svůj návrh odůvodnil tím, že žalovaným je v dané věci Krajský soud v Hradci Králové, který žalobce šikanuje, neboť podání ze dne 12. 7. 2012 je žalobou zahrnující všechny náležitosti a žádná osoba není povinna soudu radit, zda podání je žalobou, resp. o jaký druh žaloby se jedná.

Dne 20. 9. 2012 krajský soud předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti žalobce podle § 8 odst. 5 s. ř. s. Všichni soudci oddělení správního soudnictví Krajského soudu v Hradci Králové (JUDr. Magdalena Ježková, JUDr. Jana Kábrtová, Mgr. Marie Kocourková, Mgr. Helena Konečná, JUDr. Pavel Kumprecht, JUDr. Jan Rutsch, JUDr. Marcela Sedmíková a JUDr. Ivona Šubrtová) shodně prohlásili, že se necítí být podjati a nejsou jim známy ani žádné jiné skutečnosti, z nichž by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti. Nejvyšší správní soud věc obdržel dne 9. 10. 2012.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Z podání žalobce ze dne 12. 7. 2012 je zřejmé, že se jedná o žalobu, kterou žalobce brojí proti způsobu, jakým Krajský soud v Hradci Králové postupoval při vyřízení žalobcovy žádosti o informace ze dne 20. 4. 2012. Žaloba tedy směřuje proti postupu soudu, který při vyřizování žalobcovy žádosti o informace vystupoval v postavení povinného subjektu, tedy subjektu, na němž je požadována informace podle zákona č.

106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tuto žalobu tak projednává tentýž soud, který v řízení dříve vystupoval v postavení správního orgánu.

V posuzované věci je třeba v prvé řadě posoudit, zda jsou dány objektivní pochybnosti o nepodjatosti soudců v situaci, kdy by měli rozhodovat o žalobě proti postupu soudu, u něhož sami působí. Při posouzení této otázky Nejvyšší správní soud vycházel z rozsudku zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70 (www.nssoud.cz), v němž zaujal názor, že u soudců, kteří rozhodovali o rozhodnutí místopředsedy soudu, u něhož sami působí, lze mít pochybnosti o jejich nepodjatosti. Tento závěr lze přitom aplikovat i v právě posuzované věci, neboť žaloba směřuje proti postupu krajského soudu, který ve věci dříve vystupoval v postavení správního orgánu a nyní vede o věci soudní řízení správní a měl by o věci znovu rozhodovat, tentokrát v postavení správního soudu.

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na usnesení ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 - 17, v němž vyslovil, že *„je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „nemo iudex in causa sua“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu (srov. Knapp, V. Teorie práva, C. H. Beck, Praha 1995, str. 83).*

Nejvyšší správní soud se také plně ztotožňuje s právními názory, které ve svých rozhodnutích vyjádřil Ústavní soud [např. nález ze dne 4. 12. 1997, sp. zn. II ÚS 218/97, (www.judikatura.cz) nebo ze dne 11. 3. 1998, sp. zn. IV ÚS 466/97, Sb. n. u. US Svazek č. 10 Nález č. 38 str. 251] o rozdělení a přísném oddělení soudní moci na složku jurisdikční a správní, ale současně poukazuje na to, že tyto závěry je nutno při jejich aplikaci posuzovat v kontextu, který vyjádřil Ústavní soud v nálezu pléna ze dne 11. 7. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 18/06 [č. 397/2006 Sb.]. V něm Ústavní soud vyslovil, že „výkon státní správy soudů neodpovídá svojí povahou obecnému vymezení výkonu státní správy. Jedná se v tomto případě o specifickou činnost vykonávanou pouze uvnitř soudní soustavy a podmiňující více či méně vlastní rozhodovací činnost soudů“.

Nejvyšší správní soud tak má za to, že v posuzované věci lze mít důvodnou pochybnost o nepodjatosti soudců správního úseku Krajského soudu v Hradci Králové, neboť tento soud v řízení dříve vystupoval v postavení správního orgánu, a je tak totožným subjektem se správním soudem, který by měl o stížnosti žalobce rozhodnout. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že krajský soud považoval podání žalobce za nejasné a usnesením vyzval žalobce k odstranění jeho nedostatků, neboť z návrhu žalobce ze dne 12. 7. 2012 je zřejmé, že směřuje proti postupu krajského soudu, který při vyřizování žalobcovy žádosti o informace vystupoval vůči žalobci v postavení správního orgánu. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že všichni soudci správního úseku Krajského soudu v Hradci Králové jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u tohoto krajského soudu pod sp. zn. 3 Na 67/2012.

Nejvyšší správní soud přitom respektuje a nezpochybňuje prohlášení soudců úseku správního soudnictví Krajského soudu v Hradci Králové, že se subjektivně necítí být podjatí, má však za to, že za dané procesní situace je třeba akcentovat objektivní pohled,

vyslovený ve výše již citovaných rozhodnutích, totiž, že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít o jeho nepodjatosti pochybnost.

V posuzované věci tak došlo k vyloučení všech soudců specializovaných senátů správního úseku Krajského soudu v Hradci Králové pro možnou podjatost a u Krajského soudu v Hradci Králové možné sestavit specializovaný senát, který by ve věci rozhodl.

Nejvyšší správní soud proto postupoval podle ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s., ve kterém je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout. Citované ustanovení upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

S ohledem na ustanovení § 9 odst. 3 s. ř. s., podle kterého účastníci mají právo vyjádřit se k tomu, kterému soudu má být věc přikázána, Nejvyšší správní soud již v poučení o složení senátu Nejvyššího správního soudu, který se věcí bude zabývat, vyzval účastníky řízení k vyjádření k případnému postoupení věci Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Účastníci se k návrhu na delegaci nevyjádřili.

Vzhledem k tomu, že pro vyloučení všech soudců specializovaných senátů správního úseku místně příslušného krajského soudu nelze sestavit senát, který by o věci rozhodl, a z tohoto důvodu jsou splněny zákonné podmínky pro přikázání věci jinému, než místně příslušnému soudu, Nejvyšší správní soud postoupil věc k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Českých Budějovicích. Tento krajský soud zvolil s ohledem na skutečnost, že žalobce si poštovní zásilky jemu určené nevyzvedává v místě svého bydliště, ale vyzvedává si je osobně v Českých Budějovicích a tudíž je zjevné, že se zde pravidelně zdržuje.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu